

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8722200108
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8722200108.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana vo veci starostlivosti súdu o maloletého H. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. O. XXX/X, XXX XX Z. H., zastúpeného opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov: matky S. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. O. XXX/X, XXX XX Z. H. a otca F. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F.R. XXXX/XX, XXX XX A., o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 10P/5/2022-38 zo dňa 22.04.2022, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol:

- I. Súd návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 30.11.2021 podal otec návrh na zníženie výživného z dôvodu, že nemá dostatočný príjem na to, aby platil výživné mesačne 100,- eur, lebo je nezamestnaný, je v hmotnej núdzi a jeho mesačný príjem je 0,- eur.

4. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie výsluchom matky mal. dieťaťa, výsluchom otca, oboznámením sa s návrhom, príjmom otca a matky, lustráciou v registri Sociálnej poisťovne u otca a matky, ďalej u otca lustráciou v registri bánk SR, na dopravnom inšpektoráte, v Katastri nehnuteľností, ako aj pripojeným spisom vo veci 14P/253/2019, ktorým súd rozsudkom zo 14.07.2020 zveril mal. H. G. do osobnej starostlivosti matky, zaviazal otca prispievať na výživu maloletého sumou 100,- eur mesačne od 01.08.2019 a zaviazal otca uhradiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.08.2019 do 30.6.2020. Vo veci vedenej na tunajšom súde sp. zn. 10P/46/2021 súd rozsudkom zo dňa 02.09.2021 návrh otca na zníženie výživného zamietol ako nedôvodný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 10.11.2021.

5. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného zamietol. Otec súdu nepreukázal skutočnosť, že je definitívne vylúčený z pracovného procesu a že nemôže vôbec pracovať. Preukazovanie zdravotných problémov s platničkou, na ktoré poukázal, ako aj na ochorenie Covid, resp.

na vyšetrenie z očnej ambulancie, sú dočasného charakteru a sám v konaní uviedol, že ich v budúcnosti bude musieť riešiť liečbou alebo operačným zákrokom. Zároveň skutočnosť o úraze ruky, na ktorú poukázal otec a doložil lekárskymi správami, je skutočnosťou, ktorá síce otca obmedzuje v možnostiach dosahovať vyšší príjem, avšak nevylučuje ho úplne z možnosti nájsť si prácu a dosahovať pravidelný príjem. Uvedené skutočnosti potvrdil aj otec mal. dieťaťa sám na pojednávaní s tým, že chodí načerno brigádovať na stavby a vykonáva tam pomocné stavebné práce. Túto skutočnosť potvrdila aj matka mal. dieťaťa. Napokon súd prvej inštancie poukázal aj na pasivitu otca, keď mu bolo na pojednávaní pred súdom i zo strany samotného kolízneho opatrovníka uvedené, že otec si mohlo požiadať o dávku v hmotnej núdzi (68,- eur), o príspevok na bývanie (v sume cca. 110,- eur) a v súvislosti so zdravotnými problémami aj o ďalší príspevok, ktorý by činil navýšenie dávky o ďalších 66,- eur. Uvedené dávky si však otec neuplatnil, preto súd nemohol prihliadať ani na nečinnosť otca v smere zabezpečiť si príjem zo sociálnych dávok od štátu, ktoré by mu mohli prináležať a tak si zvýšiť mesačný príjem. Aj z uvedených dôvodov súd musel návrh otca na zníženie výživného zamietnuť. Skutočnosť, že v súčasnej dobe otec maloletého nemá príjem stáleho charakteru, je dočasne nezamestnaný a privyrába si brigádami, navyše, keď v minulosti pracoval a dosahoval príjem, nemôže byť dôvodom na vyhovieť návrhu otca na zníženie predtým stanoveného výživného na maloletého vo výške 100,- eur mesačne, a to aj s prihliadnutím na názor kolízneho opatrovníka a súčasný vek maloletého dieťaťa. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 52 CMP.

6. Proti rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Uviedol, že od minulého roka 2021 je nezamestnaný zo zdravotných dôvodov. Pracoval v sklade. Ale vzhľadom na jeho zdravotný stav ho museli prepustiť, lebo má problémy s chrbticou a s nohami. Na Slovensku ho nechcú zamestnať kvôli amputovaným prstom, lebo nemá dobrý úchop. Momentálne je na úrade práce kde mu dávajú mesačne 68,- eur (to je jeho mesačný príjem) od mája tohto roku. Na úrade práce nepoberal od minulého roka žiadnu finančnú pomoc od štátu, nakoľko bol na tom zdravotne zle a ešte bola pandémia Covid - 19. Jeho zdravotný stav je veľmi zlý, nemôže chodiť max. 50 m a musí si sadnúť. Čaká na vyjadrenia doktorov, ktorí mu odporúčajú operáciu. Ďalej sa lieči na štítnu žľazu a cholesterol. Momentálne otec nie je schopný platiť výživné na maloletého vo výške 100,- eur, nakoľko jeho mesačný príjem je 68,- eur.

7. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí, nakoľko zníženie výživného nie je v záujme mal. dieťaťa. Poukázal tiež na to, že sa otec ničím nepodieľa na výchove a výžive mal. dieťaťa. Všetky výdavky znáša matka. Podľa kolízneho opatrovníka by si otec mal vyriešiť svoju príjmovú situáciu, a teda ak by požiadal o dávku v hmotnej núdzi, mal by k tomu doriešený aj príspevok na bývanie, aj keď nie je vlastníkom bytu, je potrebné doložiť dohodu. Zároveň uviedol, že ak je zdravotný stav otca tak vážny ako deklaruje, mal by nárok v rámci hmotnej núdze na ďalší príspevok a navyše, čím by mal zabezpečený určitý mesačný príjem a tak by mohol zvládnuť plnenie vyživovacej povinnosti. Tiež doplnil, že v súčasnej dobe nedošlo k podstatnej zmene pomerov na strane otca od posledného rozhodnutie zo dňa 02.09.2021. Na strane mal. dieťaťa v najbližšom období dôjde k zmene charakteru jeho potrieb, nakoľko v septembri 2022 nastúpi do MŠ, kde bude navštevovať predškolskú prípravu. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací v súlade s § 34 zákona č. 160/ 2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

9. Podľa § 78 ods. 1, 3 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Citované ust. § 78 ods. 1 zákona o rodine predstavuje výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v tomto zákonom ustanovení, keď v zmysle judikatúry súdov je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej

povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Touto zásadou sa musel súd riadiť aj pri rozhodovaní o podanom návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti.

11. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane maloletého dieťaťa alebo na strane rodičov. Takouto zmenou môže byť podstatne vyšší vek dieťaťa a s tým spojený nárast nevyhnutných nákladov, trvalá zmena zdravotného stavu, nástup dieťaťa do školy vyššieho stupňa, podstatné zvýšenie či zníženie pravidelného príjmu jedného z rodičov, príp. zmena počtu vyživovaných osôb u rodičov.

12. Posúdenie všetkých zmien v pomeroch účastníkov konania, ku ktorým došlo od poslednej úpravy sa sleduje zámer, aby súd mohol vyhodnotiť, či skutočne došlo k takej zmene pomerov účastníkov konania, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia. Pritom iba zmena pomerov výraznejšieho rázu v okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie skoršieho rozhodnutia o výživnom je dôvodom pre jeho zmenu.

13. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na mal. dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

14. Výživné má zabezpečiť také materiálne podmienky pre telesný a duševný vývoj dieťaťa, v akých by sa dieťa nachádzalo, keby žilo v harmonickej spoločnej domácnosti svojich rodičov. Výživné pre maloleté dieťaťa má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a o toto právo nemôže byť ukracované.

15. Ako vyplynulo z obsahu spisu, posledná úprava výživného vo vzťahu k maloletému dieťaťu bola vykonaná rozsudkom sp. zn. 14P/253/2019 zo dňa 14.07.2020, ktorým súd zveril mal. dieťa do osobnej starostlivosti matky, zaviazal otca prispievať na výživu sumou 100,- eur mesačne od 01.08.2019 a zaviazal otca uhradiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 01.08.2019 do 30.06.2020. Rozsudkom sp. zn. 10P/46/2021 zo dňa 02.09.2021 súd návrh otca na zníženie výživného zamietol ako nedôvodný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.11.2021.

16. Súd prvej inštancie vo veci sp. zn. 14P/253/2019 vychádzal zo situácie, že otec nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a v tom čase pracoval v zahraničí. Matka s maloletým a ďalšou dcérou žila sama. Jej príjem dosahoval sumu 500,- eur mesačne. Maloletý bol v jej starostlivosti, zvýšené výdavky z hľadiska zdravotného stavu nemala. Rodičia maloletého spolu nežijú od 01.08.2019.

17. Návrhom v konaní vo veci sp. zn. 10P/46/2021 otec poukazoval na svoj nedostatočný príjem, na to, že je nezamestnaný, že má zlý zdravotný stav a žiadal znížiť výživné. Dôvody uvádzané v návrhu však nepreukázal listinnými dôkazmi. Súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol. Uviedol, že v tej dobe otec maloletého nemal príjem stáleho charakteru, bol dočasne nezamestnaný, navyše, keď v minulosti pracoval v zahraničí a dosahoval nadštandardný príjem, nemôže byť dôvodom na vyhovenie návrhu otca na akékoľvek zníženie predtým stanoveného výživného na maloletého vo výške 100,- eur mesačne. Otec sa aktívne nezúčastňoval a nepodieľal na výchove dieťaťa. Minulý príjem otca zo zárobkovej činnosti bol dostatočný na to, aby si vytvoril finančnú rezervu.

18. Odvolací súd uvádza, že otec aktuálne podaný návrh na zníženie výživného vo vzťahu k maloletému zo sumy 100,- eur na 50,- eur odôvodňoval tým, že je dlhodobo nezamestnaný a nemá žiaden príjem. Ďalej nie je príjemcom dávky v hmotnej núdzi, nepoberá invalidný dôchodok, je evidovaný na príslušnom úrade práce a žije s partnerkou v spoločnej domácnosti, ktorá uhrádza ich mesačné výdavky na živobytie.

19. Odvolací súd zistil, že otec od 01.04.2022 je poberateľom dávky v hmotnej núdzi. Dávky za jednotlivé mesiace boli nasledovné: apríl 68,80 eur, máj 207,50 eur a jún až október po 107,50 eur. U otca sa počet vyživovacích povinností nezmenil a žiadnym iným spôsobom sa naďalej nepodieľa na výchove a výžive mal. H.. Matka maloletého je na materskej a poberá materský príspevok vo výške 765,50 eur mesačne.

V domácnosti s ňou žije aj dcéra, ktorá má 13 rokov. Matka sa o maloletého riadne stará, chlapec je zdravý a matka má v súčasnosti s jeho výchovou bežné výdavky na stravu, hygienu a oblečenie.

20. Odvolací súd konštatuje, že u účastníkov konania nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného na maloleté dieťa. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že od času poslednej úpravy výživného v roku 2020 došlo k zmene pomerov na strane matky, keďže je na materskej dovolenke a poberá materský príspevok v uvádzanej výške. Z vykonanej lustrácie v Sociálnej poisťovni je zrejmé, že otec poberá dávku v hmotnej núdzi a má príjem z brigádnickej činnosti v oblasti stavebníctva v rozsahu 5,- eur/hodinu.

21. Otec v priebehu konania nepreukázal, že by v dôsledku ním uvádzaných zdravotných problémov nebol schopný vykonávať pracovnú činnosť. Je preto možné, aby si svoj príjem zvýšil o príjem z pracovnej činnosti. Náklady na výchovu a výživu maloletého majú tiež stúpajúci charakter, v dôsledku jeho dospievania.

22. Odvolací súd konštatuje, že predtým určené výživné v sume 100,- eur mesačne na maloletého je primerané a zdôrazňuje, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Odvolací súd zdôrazňuje, že sa otec naďalej aktívne nezúčastňuje a nepodieľa na výchove dieťaťa, ani iným spôsobom na plneniach výživného nad určený rozsah.

23. Za daného stavu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh otca na zníženie výživného zamietnutý, ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto štádia konania.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).